

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МЕДИЦИНИ КАТАСТРОФ ТА ВІЙСЬКОВОЇ МЕДИЦИНИ

**«ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА ТА
БЕЗПЕКА В БОЙОВИХ УМОВАХ»**

ДМИТРО КАРАМИШЕВ

ДОКТОР НАУК З ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ, К.МЕД.Н.

ПРОФЕСОР

2023

ТАКТИЧНА ДОПОМОГА ПОРАНЕНИМ В БОЙОВИХ УМОВАХ ТССС (*Tactical Combat Casualty Care*)

ЛЕКЦІЯ 4 (ЧАСТИНА 3)

Характеристики зброї масового ураження.

Термічні та хімічні ураження. Отруєння.

ЗМІСТ:

- 1. Характеристики зброї масового ураження.
- 2. Крайні температури.
- 3. Допомога при опіках та відмороженнях.
- 4. Допомога при хімічних ураженнях
- 5. Допомога при отруєннях.

- 1. Характеристики зброї масового ураження

ЗБРОЯ МАСОВОГО УРАЖЕННЯ

- ЯДЕРНА ЗБРОЯ – ЗБРОЯ, ДІЯ ЯКОЇ ОСНОВАНА НА ВИКОРИСТАННІ ЕНЕРГІЇ ПОДІЛУ АБО СИНТЕЗУ АТОМНИХ ЯДЕР.
- ХІМІЧНА ЗБРОЯ – ОТРУЙНІ РЕЧОВИНИ Й ЗАСОБИ ЇХНЬОГО ЗАСТОСУВАННЯ (РАКЕТИ, СНАРЯДИ, МІНИ ТА Т. ІН. ІЗ ЗАРЯДОМ ОТРУЙНИХ РЕЧОВИН).
- БАКТЕРІОЛОГІЧНА (БІОЛОГІЧНА) ЗБРОЯ – ЗБРОЯ, ДІЯ ЯКОЇ ОСНОВАНА НА ХВОРОБОТВОРНИХ ВЛАСТИВОСТЯХ МІКРООРГАНІЗМІВ, ЩО Є ЗБУДНИКАМИ ЗАХВОРЮВАНЬ.

УРАЖАЮЧА ДІЯ ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ

- УРАЖАЮЧА ДІЯ ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ТИПУ ЯДЕРНОГО БОЄПРИПАСУ, ЙОГО ПОТУЖНОСТІ ТА ВИДУ ВИБУХУ.
- *АТОМНІ БОЄПРИПАСИ* ПЕРЕДБАЧАЮТЬ УТВОРЕННЯ ЕНЕРГІЇ ВИБУХУ ВНАСЛІДОК ПОДІЛУ ЯДЕР УРАНУ АБО ПЛУТОНІЮ ПРИ ПРИВЕДЕННІ МАСИ ЦИХ ЕЛЕМЕНТІВ ДО НАДКРИТИЧНОГО СТАНУ.
- *ТЕРМОЯДЕРНІ БОЄПРИПАСИ* ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ВИНИКНЕННЯ ЕНЕРГІЇ ВИБУХУ ВНАСЛІДОК СИНТЕЗУ ІЗОТОПІВ ВОДНЮ – ДЕЙТЕРІЮ ТА ТРИТІЮ У ВАЖЧІ ЕЛЕМЕНТИ.

УРАЖАЮЧА ДІЯ ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ

- ПОТУЖНІСТЬ ЯДЕРНОГО БОЄПРИПАСУ ХАРАКТЕРИЗУЄТЬСЯ ТРОТИЛОВИМ ЕКВІВАЛЕНТОМ.
- *ТРОТИЛОВИЙ ЕКВІВАЛЕНТ* – ЦЕ МАСА ТРОТИЛУ (У ТОНАХ, КІЛОТОНАХ, МЕГАТОНАХ), ПРИ ВИБУХОВІЙ РЕАКЦІЇ ЯКОЇ УТВОРЮЄТЬСЯ ЕНЕРГІЯ ВИБУХУ ДАНОГО ЯДЕРНОГО БОЄПРИПАСУ.

УРАЖАЮЧІ ФАКТОРИ ЯДЕРНОГО ВИБУХУ

УРАЖАЮЧІ ФАКТОРИ ЯДЕРНОГО ВИБУХУ ОБУМОВЛЕНІ НАДМІРНОЮ КІЛЬКІСТЮ ЕНЕРГІЇ, ЩО ВИВІЛЬНЯЄТЬСЯ В МОМЕНТ ВИБУХУ:

- **УДАРНА ХВИЛЯ;**
- **СВІТЛОВЕ ВИПРОМІНЮВАННЯ;**
- **ПРОНИКАЮЧА РАДІАЦІЯ;**
- **РАДІОАКТИВНЕ ЗАБРУДНЕННЯ (ЗАРАЖЕННЯ) МІСЦЕВОСТІ (НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА);**
- **ЕЛЕКТРОМАГНІТНИЙ ІМПУЛЬС.**

ГОСТРА ПРОМЕНЕВА ХВОРОБА

- *ГОСТРА ПРОМЕНЕВА ХВОРОБА РОЗВИВАЄТЬСЯ ПРИ ОДНОРАЗОВОМУ, ПОВТОРНОМУ АБО ТРИВАЛОМУ (ВІД КІЛЬКОХ ГОДИН ДО 1-3 ДОБИ) ЗОВНІШНЬОМУ ГАММА І НЕЙТРОННОМУ ОПРОМІНЮВАННІ ВСЬОГО ТІЛА АБО БІЛЬШОЇ ЧАСТИНИ ЙОГО В ДОЗІ, ЯКА ПЕРЕВИЩУЄ 1 ГРЕЙ (100 РАД).*

ХІМІЧНА ЗБРОЯ

- ХІМІЧНОЮ ЗБРОЄЮ НАЗИВАЮТЬ ОТРУЙНІ РЕЧОВИНИ ТА ЗАСОБИ ЇХНЬОГО ЗАСТОСУВАННЯ – АВІАЦІЙНІ БОМБИ, АРТИЛЕРІЙСЬКІ СНАРЯДИ, ВИЛИВНІ ПРИСТРОЇ, РЕАКТИВНІ СНАРЯДИ ТОЩО.
- ЗА ХАРАКТЕРОМ УРАЖАЮЧОЇ ДІЇ ОТРУЙНІ РЕЧОВИНИ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА:
 - - *НЕРВОВО-ПАРАЛІТИЧНОЇ ДІЇ;*
 - - *ШКІРЯНО-НАРИВНОЇ ДІЇ;*
 - - *ЗАГАЛЬНООТРУЙНОЇ ДІЇ;*
 - - *ЗАДУШЛИВОЇ ДІЇ;*
 - - *ПСИХОХІМІЧНОЇ ДІЇ;*
 - - *СЛЬОЗОГІННОЇ ДІЇ.*

БІОЛОГІЧНА (БАКТЕРІОЛОГІЧНА) ЗБРОЯ

- *БІОЛОГІЧНА (БАКТЕРІОЛОГІЧНА) ЗБРОЯ* – ЦЕ СПЕЦІАЛЬНІ БОЄПРИПАСИ І БОЙОВІ ПРИЛАДИ, ЗАПОВНЕНІ БІОЛОГІЧНИМИ (БАКТЕРІОЛОГІЧНИМИ) ЗАСОБАМИ (МІКРООРГАНІЗМАМИ). ВОНИ ЗДАТНІ ПРОНИКАТИ ДО НЕГЕРМЕТИЧНИХ ПРИМІЩЕНЬ. У РЕЗУЛЬТАТІ ЗАСТОСУВАННЯ БАКТЕРІОЛОГІЧНОЇ ЗБРОЇ ВИНИКАЮТЬ МАСОВІ САНІТАРНІ ВТРАТИ.
- ШЛЯХИ ЗАРАЖЕННЯ: АЕРОГЕННИЙ, АЛІМЕНТАРНИЙ, КОНТАКТНИЙ, ТРАНСМІСИВНИЙ.

2. Крайні температури

ОПІКИ

- ОПІКИ – ЦЕ ПОШКОДЖЕННЯ (РУЙНУВАННЯ СТРУКТУР) ШКІРИ ТА ТКАНИН ОРГАНІЗМУ, ЩО ВИНИКАЄ В РЕЗУЛЬТАТІ МІСЦЕВОЇ ДІЇ ВИСОКОЇ ТЕМПЕРАТУРИ, ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН, ЕЛЕКТРИЧНОГО СТРУМУ АБО ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ.
- ОПІКИ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА: ТЕРМІЧНІ, ЕЛЕКТРОТЕРМІЧНІ, ХІМІЧНІ, ПРОМЕНЕВІ, КОМБІНОВАНІ УРАЖЕННЯ ТА ОПІКИ БОЙОВИМИ ЗАПАЛЮВАЛЬНИМИ СУМІШАМИ.

ВИЗНАЧЕННЯ ПЛОЩІ ОПІКІВ

- *ПРАВИЛО ДОЛОНІ.* ДОЛОНЯ РАЗОМ З ПАЛЬЦЯМИ СКЛАДАЄ БЛИЗЬКО 1% ПОВЕРХНІ ТІЛА. СКІЛЬКИ ДОЛОНЬ ПОРАНЕНОГО ВМІСТИТЬСЯ НАД ОПІКОВОЮ ПОВЕРХНЕЮ, ТАКА Й ПЛОЩА ОПІКІВ. ЦЕЙ МЕТОД ВИКОРИСТОВУЮТЬ, КОЛИ ОПІКИ НЕВЕЛИКІ АБО РОЗТАШОВАНІ В РІЗНИХ ДІЛЯНКАХ ТІЛА.
- *ПРАВИЛО ДЕВ'ЯТОК* ВИКОРИСТОВУЮТЬ ПРИ ОБШИРНИХ ОПІКАХ. ВОНО ВРАХОВУЄ, ЩО Є 11 ЗОН, КОЖНА З ЯКИХ ПОКРИВАЄ 9 % ПОВЕРХНІ ТІЛА (ГОЛОВА, РУКИ, ПЕРЕДНЯ ТА ЗАДНЯ СТОРОНИ НІГ, ПЕРЕДНЯ ТА ЗАДНЯ СТОРОНИ ТУЛУБА МАЮТЬ ПО ДВІ ЗОНИ ПО 9%).

ОПІКИ

ПРАВИЛО ДЕВ'ЯТОК

Правило дев'яток

Є **11** зон, кожна з яких покриває **9%** поверхні тіла

(голова, руки, передня та задня сторони ніг, передня та задня сторони торса мають **ДВІ** зони по **9%**)

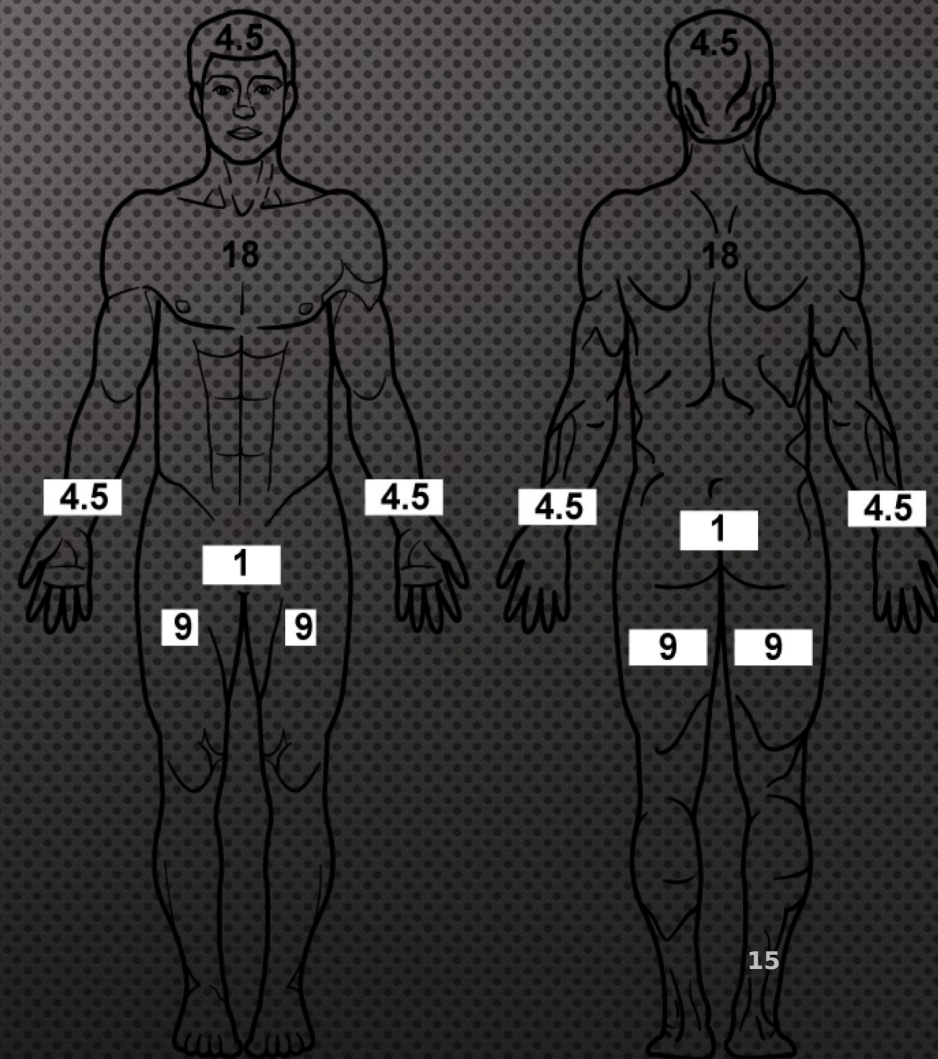
■ Розмір долоні **~1%**

Округляйте число до 10

Якщо опік лише на половині зони, значить враховуємо **половину площі**

ПРИКЛАД РОЗРАХУНКУ

Половина передньої верхньої частини ноги це **4.5%**

ТЯЖКІСТЬ ОПІКІВ

ОПІКИ РОЗРІЗНЯЮТЬ ЗА ГЛИБИНОЮ УРАЖЕННЯ

Епідермальні
ПОВЕРХНЕВІ

1-го СТУПЕНЮ

Почервоніння шкіри

Дермальні
ЧАСТКОВЕ УРАЖЕННЯ

2-го СТУПЕНЮ

Формуються
пухирі

Дермальні глибоки

ПОВНЕ УРАЖЕННЯ

3-го СТУПЕНЮ

- 3. Допомога при опіках та відмороженнях.

ОПІКИ

ДОПОМОГА

ЗНІМІТЬ
Годинник або
прикраси з
ураженої частини
тіла

#TCCC-CLS-PPT-16 30 JUN 20

ЗАКРИЙТЕ
Уражену частину
тіла сухою
стерильною
пов'язкою

ЗАКРИЙТЕ
Опіки, спричинені
білим фосфором,
вологою
пов'язкою

ДОГЛЯД ЗА ОПІКАМИ

НАКЛАСТИ

на область опіку
накласти сухі
стерильні
пов'язки

НАКРИТИ

постраждалого, щоб
запобігти втратам
тепла та зберегти
потерпілого сухим

НА ВИПАДОК
УРАЖЕННЯ
ЕЛЕКТРИЧНИМ
СТРУМОМ

Убезпечте себе та постраждалого від джерела струму, якщо це можливо. В іншому випадку відокремте постраждалого від джерела електрики за допомогою непровідного предмета, наприклад дерев'яної палиці. Перенесіть постраждалого в безпечне місце.

ОПІКИ

ДОПОМОГА ПРИ ОПІКАХ + ЗАПОБІГАННЯ ГІПОТЕРМІЇ

Пасивні термоковдри

ОПІКИ ОБЛИЧЧЯ

Для масивних опіків (>20%), застосовуйте активні грючі елементи, щоби запобігти гіпотермії

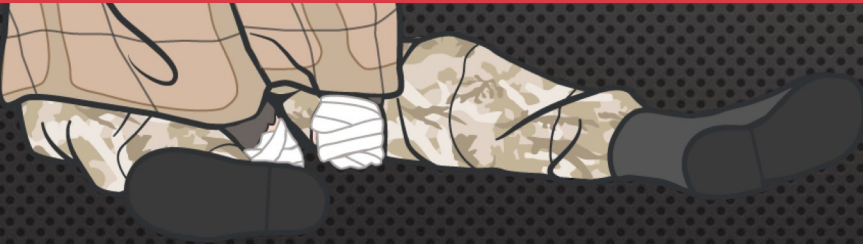
Постраждалі з опіками схильні до переохолодження. Потрібно зробити особливий акцент на запобіганні

шляхів

У таких поранених необхідно уважно перевіряти дихальні шляхи.

НЕ вводьте

НФП

#TCCC-CLOSURE 16 30 JUN 20

10

ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ПОСТРАЖДАЛИМ З ПЕРЕОХОЛОДЖЕННЯМ (ВІДМОРОЖЕННЯМ)

- 1. УСУНУТИ ДІЮ ХОЛОДУ: ПЕРЕМІСТИТИ ПОСТРАЖДАЛОГО В ТЕПЛЕ ПРИМІЩЕННЯ, ОБЕРЕЖНО ЗНЯТИ МОКРИЙ ОДЯГ ТА ВЗУТТЯ, ЩОБ НЕ УШКОДИТИ ВРАЖЕНІ ДІЛЯНКИ ТІЛА СЛЫД РОЗРІЗАТИ ВЗУТТЯ ТА ОДЯГ; ГАРЯЧЕ ПИТВО.
- 2. ПРИ ВІДМОРОЖЕННІ ВУШНИХ РАКОВИН, КІНЧИКА НОСА ТА ЩІК, НЕОБХІДНО ОБРОБИТИ ЇХ СПИРТОМ ТА ЗМАСТИТИ ВАЗЕЛІНОВИМ МАСЛОМ АБО АНТИСЕПТИЧНОЮ МАЗЗО НА ЖИРОВІЙ ОСНОВІ.
- 3. ВІДМОРОЖЕНУ КІНЦІВКУ МОЖНА ТЕПЛОІЗОЛЮВАТИ НАКЛАДАННЯМ ПОВ'ЯЗКИ ІЗ СІРОЇ ВАТИ. ЗІГРІВАННЯ КІНЦІВКИ В ПРИМІЩЕННІ ДОСЯГАЄТЬСЯ ЗАНУРЮВАННЯМ ЇЇ У ТЕПЛУ ВОДУ (37-38 °C).
- 4. НАКЛАСТИ НА УШКОДЖЕНУ ДІЛЯНКУ ЧИСТУ ПОВ'ЯЗКУ; ЗАБЕЗПЕЧИТИ НЕРУХОМІСТЬ ПЕРЕОХОЛОДЖЕНИХ ПАЛЬЦІВ, КИСТЕЙ І СТОП ЗА ДОПОМОГОЮ ІМПРОВІЗОВАНИХ АБО СТАНДАРТНИХ ШИН; НАКРИТИ ПОСТРАЖДАЛОГО ТЕРМОПОКРИВАЛОМ (КОВДРОЮ).
- 5. КАТЕГОРИЧНО ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ ВІДМОРОЖЕНІ ДІЛЯНКИ РОЗТИРАТИ СНІГОМ, ЗІГРІВАТИ БІЛЯ ПІЧКИ ТА ВОГНИЩА, ОСКІЛЬКИ ЦЕ ДАЄ НАЙГІРШІ ВІДДАЛЕНІ РЕЗУЛЬТАТИ, ПОСИЛЮЮЧИ СКЛАДНІСТЬ ПОШКОДЖЕННЯ (НАНЕСЕННЯ ПОДРЯПИН ШМАТОЧКАМИ ЛЬОДУ, МІСЦЕВІ ПЕРЕГРІВАННЯ ШКІРИ ТОЩО).

НАСЛІДКИ ВІДМОРОЖЕННЯ

- НАСЛІДКОМ ВІДМОРОЖЕННЯ ЧЕТВЕРТОГО СТУПЕНЯ ЗАВЖДИ Є ГАНГРЕНА КІНЦІВКИ.
- *ТРАНШЕЙНА СТОПА* – ОДНА З ФОРМ ВІДМОРОЖЕННЯ, ЩО РОЗВИВАЄТЬСЯ ВНАСЛІДОК ТРИВАЛОГО, НЕ МЕНШЕ 3-4 ДІБ, ОХОЛОДЖЕННЯ КІНЦІВКИ У ВОЛОГОМУ СЕРЕДОВИЩІ.

- 4. Допомога при хімічних ураженнях

ХІМІЧНІ УРАЖЕННЯ

- 1. ХІМІЧНІ ОПІКИ ВИНИКАЮТЬ В РЕЗУЛЬТАТІ ДІЇ НА ШКІРУ І СЛИЗОВІ ОБОЛОНКИ КОНЦЕНТРОВАНИХ КИСЛОТ, ЛУГІВ, ФОСФОРУ.
- 2. ДЕЯКІ ХІМІЧНІ СПОЛУКИ НА ПОВІТРІ, ПРИ КОНТАКТІ З ВОЛОГОЮ АБО ІНШИМИ ХІМІЧНИМИ РЕЧОВИНАМИ ЛЕГКО СПАЛАХУЮТЬ АБО ВИБУХАЮТЬ, ВИКЛИКАЮЧИ ТЕРМОХІМІЧНІ ОПІКИ.
- 3. БІЛИЙ ФОСФОР САМОЗАЙМАЄТЬСЯ НА ПОВІТРІ, ЛЕГКО ПРИЛИПАЄ ДО ШКІРИ І ВИКЛИКАЄ ТЕРМОХІМІЧНІ ОПІКИ. БЕНЗИН, ГАС (КЕРОСИН), СКИПИДАР, ЕТИЛОВИЙ СПИРТ, ЕФІР ТАКОЖ ЧАСТО БУВАЮТЬ ПРИЧИНОЮ ОПІКІВ ШКІРИ.
- 4. ОДЯГ, ПРОСОЧЕНИЙ ХІМІЧНОЮ СПОЛУКОЮ, НЕОБХІДНО ШВИДКО ЗНЯТИ, РОЗРІЗАТИ ПРЯМО НА МІСЦІ ПОДІЇ САМОМУ ПОТЕРПІЛОМУ АБО ЙОГО ОТОЧУЮЧИМ.

ХІМІЧНІ УРАЖЕННЯ

- 5. ХІМІЧНІ РЕЧОВИНИ СЛІД ЗМИТИ ВЕЛИКОЮ КІЛЬКІСТЮ ПРОТОЧНОЇ ВОДИ ПРОТЯГОМ 30-40 ХВИЛИН ДО ЗНИКНЕННЯ СПЕЦИФІЧНОГО ЗАПАХУ РЕЧОВИНИ, ТИМ САМИМ ЗАПОБІГАЮЧИ ПРОНИКНЕННЮ ВГЛИБ ТКАНИН ОРГАНІЗМУ.
- 6. ВЕЛИКІ ВИДИМІ ЧАСТКИ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН ВАРТО ОБЕРЕЖНО СТЕРТИ СУХОЮ ЩІТКОЮ. ДАЛІ ПОСЛІДОВНІСТЬ НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ТАКА Ж, ЯК ПРИ ТЕРМІЧНИХ ОПІКАХ.
- 7. НІКОЛИ НЕ СТИРАЙТЕ ХІМІЧНИЙ АГЕНТ ЗМОЧЕНОЮ ТКАНИНОЮ АБО ВОЛОГИМИ СЕРВЕТКАМИ. ЦЕ ПРИЗВЕДЕ ДО ЙОГО ПРОНИКНЕННЯ ГЛИБШЕ В ШКІРУ.
- 8. НЕВІДКЛАДНИМИ ЗАСОБАМИ ПРИ ОПІКАХ ОЧЕЙ Є РЯСНЕ СТРУМИННЕ ПРОМИВАННЯ КОН'ЮНКТИВАЛЬНОЇ ПОРОЖНИНИ ФІЗІОЛОГІЧНИМ РОЗЧИНОМ АБО ВОДОЮ, ВИДАЛЕННЯ ЧУЖОРІДНИХ ТІЛ З КОН'ЮНКТИВИ І РОГІВКИ.
- ОЧНІ КРАПЛІ (СУЛЬФАЦИЛ НАТРІЮ) АБО МАЗІ МІСЦЕВОАНЕСТЕЗУЮЧОЇ ДІЇ.

- 5. Допомога при отруєннях

ОТРУЄННЯ ТА ШЛЯХИ ПОТРАПЛЯННЯ ДО ОРГАНІЗМУ

- **ОТРУЄННЯ** – ПОРУШЕННЯ ФУНКЦІЙ ЧИ УШКОДЖЕННЯ ОРГАНІВ ВНАСЛІДОК ДІЇ ТОКСИЧНИХ РЕЧОВИН (ІНТОКСИКАЦІЇ).
- ВИДІЛЯЮТЬ ТАКІ ШЛЯХИ ПОТРАПЛЯННЯ ТОКСИЧНОЇ РЕЧОВИНИ ДО ОРГАНІЗМУ:
 - 1. **ПЕРОРАЛЬНИЙ ШЛЯХ**, КОЛИ ХІМІЧНІ СПОЛУКИ ПОЧИНАЮТЬ ВСМОКТУВАТИСЬ ВЖЕ В РОТОВІЙ ПОРОЖНИНІ, ПОТІМ У ШЛУНКУ, КИШЕЧНИКУ (ОСОБЛИВО ЖИРОРОЗЧИННІ СПОЛУКИ).
 - 2. **ПАРЕНТЕРАЛЬНИЙ ШЛЯХ** (ВНУТРІШНЬОВЕННО, ВНУТРІШНЬОМ'ЯЗОВО, ПІДШКІРНО) – НАЙШВИДСЬКИЙ СПОСІБ ПОТРАПЛЯННЯ ТОКСИЧНОЇ ДОЗИ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ У КРОВ.
 - 3. **ІНГАЛЯЦІЙНИЙ ШЛЯХ** – ОТРУЄННЯ ГАЗОПОДІБНИМИ, ПАРОПОДІБНИМИ РЕЧОВИНАМИ У СУМІШІ, ЩО ВДИХАЄТЬСЯ, А ТАКОЖ РІДКИМИ РЕЧОВИНАМИ У ФОРМІ АЕРОЗОЛЕЙ.
 - 4. **ПЕРКУТАННИЙ ШЛЯХ**, КОЛИ ОТРУЙНІ РЕЧОВИНИ ТИПУ ШКІРНО-НАРИВНОЇ ДІЇ ДОБРЕ ПРОНИКАЮТЬ ЧЕРЕЗ ШКІРУ, ВСМОКТУЮТЬСЯ ТА МАЮТЬ ЗАГАЛЬНОРЕЗОРБТИВНУ ДІЮ.

ЗАХОДИ НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ ОТРУЄННЯХ

- 1) ЗАТРИМКА ВСМОКТУВАННЯ ОТРУТИ У КРОВ;
- 2) ЗНЕШКОДЖЕННЯ ТОКСИЧНОЇ РЕЧОВИНИ, ЩО ВСМОКТАЛАСЯ;
- 3) ПРИСКОРЕНЕ ВИВЕДЕННЯ ТОКСИНУ З ОРГАНІЗМУ (ДЕТОКСИКАЦІЯ);
- 4) СИМПТОМАТИЧНА ТЕРАПІЯ.

ДОПОМОГА ПРИ ПЕРОРАЛЬНОМУ ОТРУЄННІ:

- 1. МЕХАНІЧНЕ ВИДАЛЕННЯ ОТРУТИ:
 - АПРОМИВАННЯ ЦІЛУНКУ ЧЕРЕЗ ЗОНД НЕЗАЛЕЖНО ВІД СТАНУ ХВОРОГО ТА ЧАСУ, ВІД МОМЕНТУ ПРИЙОМУ ОТРУТИ;
 - Б) ЗАСОБИ, ЯКІ СПРИЧИНЮЮТЬ БЛЮВАННЯ;
 - В) ПРОНОСНІ ЗАСОБИ (СОЛЬОВІ);
 - Г) ОЧИЩЕННЯ КИШЕЧНИКА ЗА ДОПОМОГОЮ СИФОННОЇ КЛІЗМИ.
- 2. ХІМІЧНЕ РУЙНУВАННЯ ТА НЕЙТРАЛІЗАЦІЯ ОТРУТИ:
 - А) ЗА ДОПОМОГОЮ КИСЛОТИ ПРИ ОТРУЄННІ ЛУГАМИ;
 - Б) ЗА ДОПОМОГОЮ ЛУГІВ ПРИ ОТРУЄННІ КИСЛОТАМИ;
 - В) СІРКОВОДНЕВА ВОДА ПРИ ОТРУЄННІ СОЛЯМИ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ.
- 3. ФІЗИКО-ХІМІЧНЕ ЗВ'ЯЗУВАННЯ ОТРУТИ (АДСОРБЦІЯ) – ЕНТЕРОСОРБЕНТИ, АКТИВОВАНЕ ВУГІЛЛЯ, ТАЛЬК, КРОХМАЛЬ, ГІДРООКИС АЛЮМІНІЮ, ТРИСИЛІКАТ МАГНІЮ.

ТОКСИЧНІ ЕФЕКТИ ТА ДОПОМОГА ПРИ ОТРУЄННЯХ ПОХІДНИМИ (ДЕРИВАТАМИ) НАФТИ.

- 1. НАРКОТИЧНИЙ ЕФЕКТ, РОЗДРАТУВАННЯ СЛИЗОВИХ ОБОЛОНОК, УРАЖЕННЯ ЛЕГЕНЬ (ТОКСИЧНИЙ ПНЕВМОНІТ), ПЕЧІНКИ І НИРОК.
- 2. УРАЖЕННЯ ЛЕГЕНЬ ЗУСТРІЧАЄТЬСЯ НЕ ТІЛЬКИ ПРИ ІНГАЛЯЦІЙНОМУ ОТРУЄННІ, АЛЕ Й В 90 - 95% ВИПАДКІВ ЕНТЕРАЛЬНИХ (ВНУТРІШНІХ) ОТРУЄНЬ.
- 3. УРАЖЕННЯ ПЕЧІНКИ І НИРОК ЗУСТРІЧАЄТЬСЯ НАЙЧАСТІШЕ ПРИ ОТРУЄННЯХ ЕТИЛОВАНИМ БЕНЗИНОМ, ЩО МІСТИТЬ ТЕТРАЕТИЛСВИНЕЦЬ.
- Після видалення постраждалого з забрудненого середовища усувають порушення дихання, проводять штучну вентиляцію легень, оксигенотерапію.
- При отруєнні великими кількостями етилованого бензину показано зондове промивання шлунка.

ДОПОМОГА ПРИ ОТРУЄННІ ЧАДНИМ ГАЗОМ

- 1. ПОСТРАЖДАЛОГО СЛІД ВИНЕСТИ НА СВІЖЕ ПОВІТРЯ, ПОКЛАСТИ ПІД ГОЛОВУ ВАЛІК, РОЗСТЕБНУТИ КОМІР І ПОЯС.
- 2. ЗАБЕЗПЕЧИТИ ДОВГОТРИВАЛЕВДИХАННЯ КИСНЮ НА СВІЖОМУ ПОВІТРІ. 3. ХОЛОДНИЙ КОМПРЕС НА ГОЛОВУ І ГРУДИ ПОСТРАЖДАЛОГО.
- 4. НАШАТИРНИЙ СПІРТ ДО НОСА – ПРИ ЗАПАМОРОЧЕННІ, АБО ОЗНАКАХ ВТРАТИ СВІДОМОСТІ.
- 5. ЯКЩО ПОСТРАЖДАЛИЙ НЕ ДИХАЄ, АБО ДИХАННЯ ШВИДКО ПОГІРШУЄТЬСЯ, ПОТРІБНО ПРИСТУПАТИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ШТУЧНОГО ДИХАННЯ, У Т.Ч. ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ МІШКА АМБУ.

ЗАСОБИ ДОПОМОГИ ПРИ ОТРУЄННЯХ БОЙОВИМИ ГАЗАМИ НЕСМЕРТЕЛЬНОЇ ДІЇ

ВАРІАНТИ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ

- 1. РЕСПІРАТОР У ВИГЛЯДІ МАСКИ З ШАРОМ ВУГІЛЯ АБО ІНШИМ ФІЛЬТРАТОМ».
- 2. КОМПЛЕКТ: ПАНОРАМНА МАСКА З ПРОТИГАЗНОЮ КОРОБКОЮ (ФІЛЬТРОМ).
- 3. ТАКТИЧНІ ОКУЛЯРИ, ЯКІ БУДУТЬ ЯКОМОГА ЩІЛЬНІШЕ ПРИЛЯГАТИ ДО ОБЛИЧЧЯ.
- 4. ДЛЯ ЗАХИСТУ ШКІРИ ОБЛИЧЧЯ – ШАПКА-МАСКА ТИПУ «БАЛАКЛАВА».
- 5. ПІСЛЯ АТАКИ ГАЗАМИ, НІ В ЯКОМУ ВИПАДКУ НЕ ЗНІМАЙТЕ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ, ДОПОКИ РЕТЕЛЬНО НЕ СТРУСИТЕ З ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ ТА ВОЛОССЯ ПОДРАЗНЮЮЧУ РЕЧОВИНУ.
- 6. ЗА МОЖЛИВОСТІ ПОТРІБНО ЗМІНИТИ ОДЯГ.
- 7. ДО ЗНІМАННЯ РЕСПІРАТОРУ І ОКУЛЯРІВ ЗМИТИ РЕЧОВИНУ ЗІ ШКІРИ ОБЛИЧЧЯ, РУК ТА ШИЇ.